

Agnes Josepha Mathiesen – ”tante Akka”

Av **Knut W. Hansson, 2010**

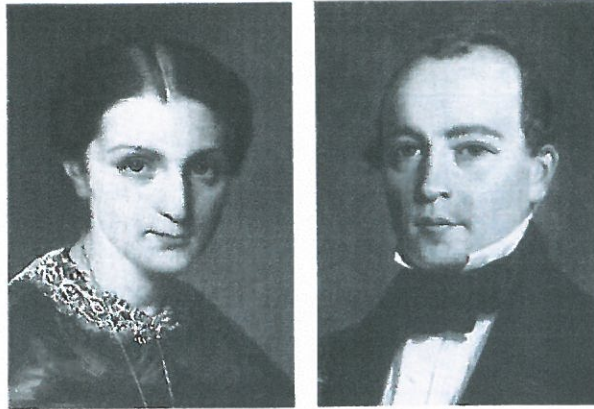
Note: Agnes Mathiesen ble også – helt korrekt – kalt ”frøken Agnes Mathiesen” eller bare ”frøken Mathiesen”, men i etterslekten er hun bedre kjent som ”tante Akka”. Dette ble også brukt i Lillehammer av barna som kjente henne der. I dette skriftet kaller jeg henne derfor bare ”tante Akka”.

**Portrettmaleri av tante Akka, malt av Einar Sandberg i 1946. Hun var da ca. 85 år gammel. Det antas at bildet er malt hjemme hos henne, og vi legger merke til malerier på veggen som svært sannsynlig er av Thorvald Erichsen, som hun hadde en rekke malerier av.
*Eget fotografi.***

Tante Akkas bakgrunn

Tante Akka ble født 5. august 1861 og døde i 1947. Hennes mor var Anna Sophie Josephine Larpent (1833-1863). Tante Akka var hennes sjettede barn av i alt syv (hvorav seks levde opp). Da hun døde, var tante Akka bare ca 12 år gammel. Hennes far var Haaken Christian Mathiesen (1827-1913) og tante Akkas mor var hans kusine. Da han ble enkemann i 1863 giftet han seg med sin avdøde hustrus yngre søster Louise Julie Jeanette Larpent (1835-1875) og fikk fem barn til med henne. H. C. Mathiesen var en vellykket forretningsmann.

**Haaken Christian Mathiesen og hustru Anna – tante Akkas foreldre.
Ref. D. Ukjent originalkilde.**

P. C. Hansson (ref. A1) skriver om ham:

HAAKEN CHRISTIAN MATHIESEN, f. 1827, d. 1913, flere års handelsutdannelse i utlandet, var av en solidere støpning enn faren, hvis halvpart i firmaet Tostrup & Mathiesen han bare 22 år gammel overtok ved dennes uttredelse av firmaet i 1849, inntil han i 1892 overtok det hele. Linderud overtok han i 1881 for kr. 160000, og i 1893 kjøpte han for kr. 600000 Eidsvold Verk med tilhørende fossefall i Andelven, som renner fra Hurdalssjøen ned i Vormå. Derved ble grunnen lagt til industriell utnyttelse av tømmeret fra eiendomskomplekset ved Hurdalssjøen. I 1895 overdro han Eidsvold Verk med skogkomplekset ved Hurdalssjøen til sin eldste sønn av første ekteskap, Haaken Larpent Mathiesen, senere kammerherre, aktet og overordentlig avholdt av alle han kom i berøring med, høy og lav. Linderud overdro han i 1893 til sin yngste sønn, Christian Pierre Mathiesen. (...) Haaken C. Mathiesen var g. m. 1. sin danske kusine Anna Sophie Josephine Larpent, 2. etter hennes død med søsteren Louise Julie Jeannette Larpent av Huguenott-slekten Le Trippier de L'Arpent fra Le Mans i Nord-Frankrike. Han hadde syv barn i første ekteskap og fem i annet, hvorav de fleste overlevde ham. Ved sin død etterlot han seg en etter datidens forhold meget anselig formue.

P. C. Hansson, ref A1

**Linderud, malt av frk Anna Mathisen (tante Akka søster).
Ref D. Ukjent originalkilde.**

Om tante Akkas far heter det altså at "ved sin død etterlot han seg en etter datidens forhold meget anselig formue". Noe av dette tilfløt formodentlig tante Akka. Det er i alle fall ikke kjent at hun hadde arbeidsinntekter noen gang, og som ugift måtte hun jo klare seg selv. En som kjente henne godt, beskriver henne som "rik", noe det er all grunn til å feste lit til. Andre har sagt at "hun var av fin familie".

Familien Mathiesens segl. Gjengitt i ref. E. Ukjent original.

Tante Akka blir fostermor

Tante Akkas søster Eva Julie Johanne Mathiesen giftet seg med høyesterettsadvokat, senere lagmann Hans Christian Christensen og de fikk syv barn (hvorav seks levde opp).

Tante Akkas søster, Eva Christensen, f. Mathiesen. Gjengitt i ref. A2. Ukjent original.

Om sin avdøde svigermor Eva skriver P. C. Hansson:

Etter hva hennes bror, kammerherren, har fortalt nedskriveren av disse linjer, hadde hun det beste hode av hele søskenflokket på Linderud. Imidlertid fikk hun nok å gjøre med å stelle hus og hjem, idet hun i løpet av 11 års i ekteskap fødte til verden 7 barn, hvorav de 6 har levd opp. Da hennes mann døde, 1890, satt hun igjen med barna i alderen fra, Anna, 10 år til Mogens 1½. Tre år etter døde hun selv. Mannens død, hennes egen sykdom og det at de seks barn ved hennes død ville bli foreldreløse gjorde hennes sykeleie særlig tragisk.

P. C. Hansson, ref. A1

Da Eva døde som enke i 1893 ble altså de seks barna foreldreløse – i alder fra 13 år og ned til 4: Anna (13), Arne (12), Emilie "Minnie" (10), Eva (8), Haaken (7) og Mogens (4). Det ble et spørsmål hva som skulle gjøres med dem.

Hennes far, Haaken C. Mathiesen, tilbød å ta dem til seg på Linderud, men hun avslø bl.a. fordi det ville bli for mange til å oppdra dem (alle tantene!). Men en av dem, hennes søster Agnes, gjorde hennes siste stunder lettere ved å love å flytte over til barna og ta seg av dem. En bedre pleiemor har ingen hatt! Oppgaven var ikke lett, og hun har fortalt at hun neppe hadde klart den, hvis hun ikke fra første stund av hadde funnet forståelse hos og fått hjelp av Anna, den eldste av barneflokkene. Dessuten trådte hennes far på Linderud, hvor de tilbragte meget av sin tid, støttende til. Av ham sto det respekt.

P. C. Hansson, ref A1

”Alle tantene” som det er snakk om her, er de fire ugifte søstrene til Eva – ”frøknene Mathiesen” – nemlig ”Ma” (Mathilde), Anna, ”Akka” (Agnes Josepha) og Julie Mathiesen.

**De gjenlevende søstrene i 1927.
Fra venstre: Mathilde (”Ma”), Anna (sittende), Agnes Josepha (”Akka”),
Julie, Elise og Louise (sittende). De ugifte ”tantene” er altså
de fire lengst til venstre. Fra mitt familiealbum.**

Omtrent samtidig med Evas bortgang solgte forøvrig hennes far, H. C. Mathiesen, Linderud til sin yngste sønn (tante Akkas halvbror) Christian Pierre Mathiesen med rett til selv å bli boende der til sin død. Dermed ble det vel også mindre aktuelt for tante Akka å bosette seg der med alle barna, selvom bestefar Mathiesen fortsatt ble boende der. De var imidlertid meget på besøk hos ham på Linderud. Tante Akka flyttet altså sammen med barna i deres hjem på ”Holset”¹ og ble deres fostermor.

AGNES JOSEPHA MATHIESEN, f. 1861, d. 1947, «tante Akka», var, da hun tok over barna, 32 år gammel, en livsfrisk, glad, fetert dame av societeten - - dette nevnes her for bedre å sette i relief hennes store offer. Hun var et strålende menneske som rent uvilkårlig vant seg venner over alt - - hjemme og ute i verden. Allsidig, belest, med mange interesser, glad i naturen, ivrig rytterske, bereist (besøkte f. eks. sine «døtre», Anna i China og Minnie i Egypt, ved hver forestående fødsel hos dem); var så vidt vites den første kvinnelige representant i Kristiania bystyre.

P. C. Hansson, ref A1

Opplysningen som gis her, om at hun var ”den første kvinnelige representant i Kristiania bystyre”, stemmer nok ikke. Jeg har kontrollert det mot offisielle kilder (ref. H). Muligens kan det ha dreid seg om Aker Herredsstyre – det har jeg ikke fått sjekket.

¹ Jeg vet dessverre ikke hvor ”Holset” var, annet enn at det må ha vært i eller nær daværende Kristiania.

Tante Akka i Kina

Tante Akkas eldste fosterbarn, min farmor Anna, giftet seg med Peder Carl Hansson i Kina, der han hadde stilling i tollvesenet. Da Anna skulle føde sitt første barn – min far Wladimir – i Tientsin (nå Tianjin) i 1906, reiste tante Akka ned for å bistå. Det var en lang reise den gang, og mange ville nok ment at det var farlig for en enslig dame å komme til Kina. En liten, morsom episode fortelles av P. C. Hansson fra dette besøket. Dialogen er i Pidgin engelsk (litt fritt oversatt av meg i parentes):

«Auntie», Agnes Mathiesen, tante Akka, var kommet ut for å overvære vår førstefødtes fødsel. Hun og Amah² blev gode venner. Men Amah kunde ikke forstå at «auntie» ikke var gift. «Auntie,» sa hun en dag, «how fashion you no mally? Look-see belong vely pletty, have come this side long way, must have plenty money.» (*"Tante, hvorfor har du ingen mann? Jeg ser at du er meget pen, og siden du har kommet hit denne lange veien, må du ha mye penger."*) Da «auntie» spøkende slo det bort med at det ikke var så lett å finne sig en mann, rådet Amah henne til å reise til Peking — «mole better go Peking catchee husband» (*"Du bør heller dra til Peking og skaffe deg en mann"*). «How many olo?» (*"Hvor gammel er du?"*) spurte hun plutselig, og da «auntie» tilstod 45, brast det ut av Amah: «Maskee (never mind), belong no use.» (*"Glem det, da er det bortkastet"*).

P. C. Hansson, ref A3

Tante Akka og Lillehammer

Tante Akka på sine eldre dager (ukjent år). Fra mitt familiealbum.

Flytting til Lillehammer

Anna og hennes mann P. C. Hansson var i Norge på ferie med to barn. Da de skulle tilbake til Kina, bestemte de seg for ikke å ta med de to barna de da hadde. De spurte tante Akka om hun kunne ta seg av dem.

I 1916 reiste før nevnte Anna og hennes mann tilbake til China, og det gjaldt å få plasert et par av deres barn her hjemme. Og hvem var vel nærmere til det enn tante Akka, barnas «bestemor»? «Jo da, gjerne det»; men ikke ville hun ha ansvaret av barn fra China i byluften i Kristiania. Det beste var ikke godt nok for Annas barn! Hvorpå hun kjøpte hus i Lillehammer og flyttet dit for godt!

P. C. Hansson, ref A1

² Amah, fra portugisisk *ama* = amme, brukes særlig i Øst-Asia om en kinesisk barnepleierske.

I sin bok "FemogtyveÅr i Midtens Rike" skriver den samme forfatteren riktignok (s. 527) at dette skjedde i 1917. Jeg har større tiltro til dette årstallet, fordi det i nevnte bok er knyttet tett til en sønns fødsel og første verdenskrig – årstall man ikke så lett glemmer. Årstallet 1916 som er nevnt i sitatet, skyldes nok en senere erindringsforskyvning. Andre kilder – herunder spesielt Per Richard Bærøe (ref. F) – hevder at hun fikk huset bygget "under første verdenskrig". Ettersom P. C. Hansson og Anna dro til Kina, kunne de ikke så godt følge med på detaljene i hva som skjedde.

Jeg konkluderer følgelig med å tro (1) at hun selv fikk huset bygget og (2) at hun flyttet dit i 1917.

Huset hennes

Tante Akka kom altså til Lillehammer, i 1916 eller 1917, med to "barnebarn" (barn av fosterbarnet Anna). Hun bosatte seg i Bjørnstjerne Bjørnsons gate 14. Det var et stort hus. I første etasje var det bare oppholdsrom. I annen etasje var fem soverom: Ett til tante Akka og ett til hennes husholderske, samt tre gjesterom, hvorav ett var dobbeltrom.

**Tanta Akka i haven – merk hvor velstelt den er! – og ute med en forfriskende kopp te (ukjent år).
Fra mitt familiealbum – ukjente fotografer.**

Eiendommen gikk fra gaten, der huset lå, helt ned til jernbanen, og det var utsikt over Mjøsa med Vingnesbroen. Flere forteller at de som barn ofte telte godsvogner på togene som kom fordi. Fra huset gikk det en trapp ned til haven. Når tante Akka hadde selskaper, ble det hengt lykter ute i haven og iflg. Liv Kraby (ref. B) var "inntrykket meget festlig". Haven beskrives av flere som "forseggjort", "ryddig" og "flott". Den var terrassert, hadde mange bærbusker og frukttrær.

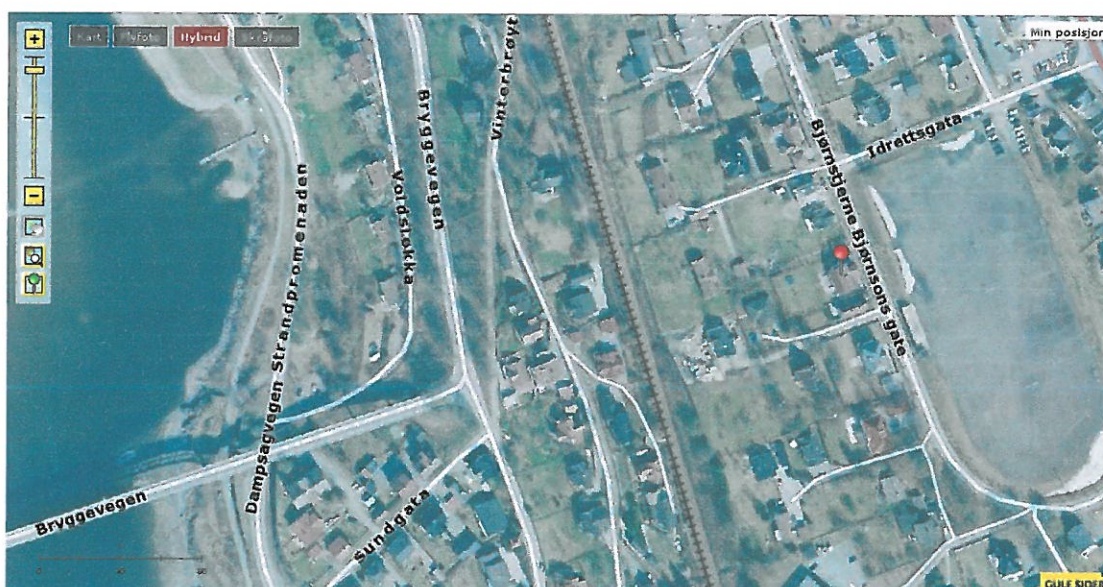
Om inventaret vet jeg ikke så mye, annet enn at hun hadde svært mange malerier – de fleste malt av hennes kunstnervenner. Liv Kraby (ref. B) beskriver dette som at "huset hennes var fullt av kunst – vegger opp og vegger ned". I dag er de spredt og mange av dem er fortsatt i familiens eie.

Ved tante Akkas død i 1947, arvet hennes fostersønn Haaken huset. Han bodde der med familie en kort stund, men solgte så eiendommen.

**Tante Akkas hus i Lillehammer malt av Einar Sandberg 1932.
Rundt signaturen er det påført: "Til Agnes Mathiesen,
5-8-41 fra Kathy" (navnet er noe usikkert). Dette var
tante Akkas 80 års dag. Foto: Stig Rolfsen. Maleriet er i familiens eie.**

Huset står fortsatt men tomten er delt og husnummeret er nå 14 C.

**Hybridkart³ over området i dag. Tante Akkas hus (nå Bjørnstjerne Bjørnsons gate 14 C)
er avmerket. Ref. G.**

³ Med "hybridkart" forstår man et annotert satellittbilde.

**Satellittbilde av huset i dag, sett fra sør. Vi ser fortsatt trappen ned til haven.
Ref. G.**

Livet i Bjørnstjerne Bjørnsons gate 14

Hans Christensen (ref. C) forteller at tante Akka var lite huslig. Hun holdt seg da også med husholdersken Pauline Jørstad, som også ble en ”institusjon” i familien. Urmakeren kom hver uke – i sjakett! – og trakk opp stueuret. En gartner stelte haven. Det var ganske mye selskapelighet og mange besøk, både av slekt og venner. I det hele tatt må man kunne si at hun levde som overklasse. Det er vel heller ikke unaturlig, gitt hennes bakgrunn.

Kontakt med kunstnere

Ifølge Per Richard Bærøe (ref. F) hadde hun ”omgangskrets blant byens kunstnere og toneangivende akademikere”. Hans Christensen (ref. C) beskriver henne som et sentrum for kunstnerkolonien i Lillehammer. Det ble stadig holdt kunstmiddager hjemme hos henne.

Kunstinteressert som hun var, og glad i malerier, av hvilke hun etter hvert ervervet seg mange gode ting, ble hennes hus et samlingssted for kunstnerne der. Flere av våre malere tok under besøk på Lillehammer ofte inn hos henne (Thorvald Erichsen, Henrik Sørensen m. fl.).

P. C. Hansson, ref. A1

At kontakten med kunstnere var god, ser vi bl.a. av dette brettet som noen av dem malte og ga henne på 70-årsdagen 5. august 1931:

Brettet som tante Akka fikk til sin 70-årsdag den 5. august 1931.
Ti kunstnere har malt hvert sitt bilde på det.
Foto: Stig Rolfsen. Brettet er i familiens eie.

Rad for rad fra venstre, ser vi malerier av

Første rad	
	Christiane Biørn Jorde, 55 år (1876-1950)
	Signaturen er dessverre uleselig, men det er god grunn til å tro at dette er malt av Thorvald Eriksen, 63 år (1868-1939)
	Henrik Sørensen, 49 år (1882-1962)
	Hugo Lous Mohr, 41 år (1889-1970)
Andre rad	
	Dagfinn Werenskiold, 38 år (1892-1977). Werenskiold signerte vanligvis "D.W.". Når han her skriver "HILSEN B.D.W." er formodentlig "B" en referanse til hans kone Elisabeth "Beth" f. Schram.
	Her kan "Mons Lie" kanskje oppfattes som signatur. I så fall kan det være malt og muligens også diktet av fiolinist Mons Michael Lie, 27 år (1904-1981)
	Kristen Holbø, 61 år (1869-1953)

Tredje rad	
	Einar Sandberg, 54 år (1876-1947)
	Jean Heiberg, 46 år (1884-1976)
	Lars Jorde, 66 år (1865-1939)
	Axel Revold, 43 år (1887-1962)

Som det fremgår, er det mange svært kjente og vel etablerte billedkunstnere som har gitt sitt bidrag her!

Det nydelige diktet i midten som kanskje skrevet av fiolinisten Mons Michael Lie, og lyder slik:

*Så skjønne blomster dyrket du i din hjertehave lys og fin
såmangt et bæger tømte vi av din haves gyldne vin.
Vi takker dig du kunstneren for hver en festlig stund,
og måtte blomster endnu gro op av din haves grund.*

Mons Lie

Gjestfrihet

Tante Akka var kjent for sin meget store gjestfrihet. Dette gjaldt naturligvis først og fremst den store familien.

Dette med å «ta inn» hos tante Akka gjaldt selvfølgelig i langt høyere grad hennes «barn» og «barnebarn», som mange av dem tilbragte sine ferier hos henne, og venner ellers - ingen kunne reise Lillehammer forbi uten å hilse på tante Akka. Hun ble aldri trett av å ta imot alle med åpne armer.

P. C. Hansson, ref. A1

Andre som hadde glede av hennes gjestfrihet, var strøkets barn. Liv Kraby bodde nær tante Akka. Hun var mye hjemme hos henne som barn før og under andre verdenskrig. Hun forteller bl.a.:

Jeg kalte henne bare tante Akka. Det gjorde også andre barn. Tante Akka fant på ting for alle oss barna i strøket – jeg, som nok var der mest, lærte bl.a. å brodere av henne.

Tante "Akka" hadde en stor kiste. Slik jeg husker det nå, var det en sort kiste med messingbeslag. Ved barnebesøk åpnet tante "Akka" rett som det var kisten, og fant frem noe derfra som vi fikk i gave.

Opp mot jul var det et slags "juleverksted" der vi laget presanger å gi til våre foreldre og andre. Da kunne det også vanke marsipanngis fra kisten. Andre ganger kunne det være om kvelden med lysbilder fra Egypt som hun hadde besøkt⁴.

Hun var svært gjestfri. Mange av "barnebarna" har bodd der, kortere eller lengre tid. Jeg husker f.eks. Agnes Christensen (nå Haug), Peder Carl Hansson (som var psykisk

⁴ Tante Akkas fosterdatter Minnie, var gift med Michael Hansson som var dommer ved den internasjonale domstolen i Egypt fra 1907 til 1931, til slutt som rettspresident.

utviklingshemmet) og mange andre. Da ble vi barna i strøket invitert med, og lekte med dem.

Liv Kraby, ref. B

Av andre besøkende til tante Akka, husker Liv Kraby at pastor Sverre Riisøen fra Bergen gjerne bodde hos tante Akka når han var i Lillehammer, og en frk. Huse var ofte på besøk.

Andre verdenskrig

Under krigen begynte tante Akka å besøke sykehuset daglig. Hun hadde med seg godsaker til pasientene, men det var sikkert uansett hyggelig å få besøk av tante Akka, som beskrives av flere som ”et fint, elskelig menneske”. På sykehuset var også noen engelske krigsfanger innlagt, og det ga tante Akka anledning til å delta i illegalt arbeid. Så vidt jeg vet, var dette noe hun gjorde alene og på eget initiativ, men husholdersken Pauline Jørstad må vel ha vært informert og kanskje også deltaker. P. C. Hansson skriver:

Mest imponerende var hennes omsorg for de syke. Gjennom mange år var hun daglig å se på sin vandring opp til sykehuset med en kurv på armen. Man levde under streng rasjonering, og gode saker var vanskelig å skaffe. Pasientene så fram til besøk av «tante Akka». For mange var et smil fra henne, et par vennlige ord, gudsord for dem som det passet, av mer verd enn hva hun måtte ha med seg i kurven. De styrende på sykehuset fikk øynene opp for den gode virkning hennes besøk hadde på pasientene, og tillatelse ble gitt til «tante Akka» å gå og komme, når hun ville. Selv tyskerne, da de kom dit med sin kontroll av alt, grep ikke inn her. Det hadde de sikkert gjort om de hadde visst at hun hver dag bragte siste krigsnyheter til engelske krigsfanger innlagt på sykehuset. Hver morgen kl. 8 var hun oppe for i radioen å høre nyhetene fra England og kl. 12 aften hørte hun atter etter for så å lage et referat for de engelske. At hun utsatte seg for fare ved denne sin virksomhet affiserte ikke den gamle dame det ringeste. Med sine sykehusbesøk holdt hun ved langt opp i årene, inntil pusten og benene sviktet.

P. C. Hansson, ref. A1

Liv Kraby var liten pike dengang (hun er født i 1934) og kjente naturligvis ikke til krigsnyhetene fra radio som tante Akka smuglet inn på sykehuset. Hun husker imidlertid godt tante Akkas sykehusbesøk:

Under krigen besøkte tante ”Akka” nærmest daglig sykehuset. Jeg husker henne med en kurv foran på sparkstøttingen, antakelig med mat og annet i.

Liv Kraby, ref. B

Religiøsitet

I 1930-årene ble tante Akka grepet av Oxford-bevegelsen som kom til Norge i 1934. I den forbindelse hadde hun mye kontakt med pastor Sverre Riisøen som – iflg Liv Kraby – overnattet hos tante Akka når han var i Lillehammer. (Et tegn på hvor tett denne kontakten var, er at Riisøen arvet et Kristus-maleri av Henrik Sørensen etter tante Akka.)

Under okkupasjonen ble Lillehammer et forvisningssted for våre geistlige, og flertallet av de besøkende hadde da forandret karakter, idet presteskaper dominerte. Dette passet, tror skriveren av disse linjer, tante Akka godt, mer og mer opptatt som hun ble av religion med årene. Dog tapte hun ikke derved sitt lyse sinn og gode humør, og hun øvde aldri plagsomt trykk på noen av sine. Hun var formuende og hjalp mange, det er så. Men alle gjør ikke det.

P. C. Hansson, ref. A1

Religiøsiteten var nok ektefølt. Ett av tante Akkas ”barnebarn”, Eva Christensen, var hos tante Akka på dødsleiet. Hun forteller at tante Akka da sa at ”jeg har fått slik himmellengsel”.

Det var pastor Riisøen som forrettet ved hennes begravelse i Lillehammer. Til forargelse for en del av den tilstedeværende familien – som nok ikke var så kristne som tante Akka og Riisøen – sa Riisøen ved båren at ”ved hennes bære står vi på hellig grunn”. Dette kan vel tolkes på flere måter, men for min del antar jeg at han antyder at tante Akka nærmest var som en helgen.

Liv Kraby mener (ref. B) at tante ”Akka” nok ble gravlagt i Lillehammer, men kan ikke nå lenger finne graven.

Sluttord – hvordan var tante Akka egentlig?

Jeg er født i 1944, og kan selvsagt ikke selv huske tante Akka som døde i 1947, langt mindre huske hvordan hun var. Av det som er sagt ovenfor, kan man allikevel få et godt bilde av hennes natur.

Det er ingen grunn til å tro at hun var huslig anlagt. Imidlertid kunne hun tydeligvis brodere. I tillegg til at Liv Kraby forteller (ref. B) at hun lærte å brodere av henne, kan også Hans Christensen huske (ref. C) at hun ofte broderte.

Tante Akka var åpenbart barnekjær. Jeg minner om at hun ”overtok” seks barn etter sin avdøde søster, at hun mye senere tok seg av to barn i Lillehammer og endelig viser jeg til Liv Krabys opplevelser av henne som en av ”strøkets barn”. At mange andre barn i familien var hos henne i kortere eller lengre tid, vitner om det samme.

Hvis man av alt dette får inntrykk av at hun *bare* var en mild, varm, snill gammel dame, tar man nok feil. Hans Christensen mener (ref. C) at hun også kunne være svært bestemt (i den betydning at hvis hun sa hun noe, så mente hun det – slik skulle det bli, og slik ble det). Hun var vel også vant til å bestemme og bli adlydt av tjenerskap, leverandører o.l.

Videre var hun ”oppegående” (Hans Christensen, ref. C) og iflg. P. C. Hansson var hun ”allsidig, belest, med mange interesser, glad i naturen, ivrig rytterske”. En av disse interessene var åpenbart billedkunst.

Hun reiste alene til Kina og Egypt. På den tiden krevde nok det en viss mengde mot av en enslig kvinne. Det manglet i alle fall ikke på advarsler fra folk som kjente forholdene der. Vi ser også motet på hennes illegale aktiviteter i forbindelse med de engelske krigsfangene på sykehuset.

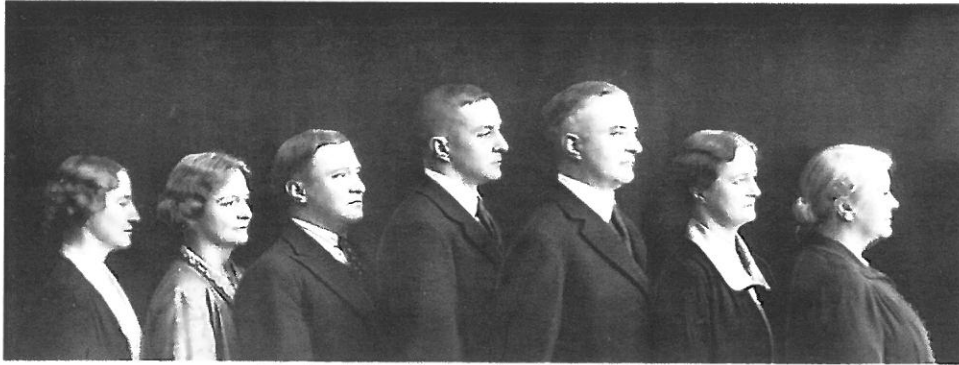
Hans Christensen understreker (ref. C) at hun var høyt elsket av hele familien. P. C. Hansson skriver også om forholdet til familien:

Mange er de som står i gjeld til tante Akka, særlig hennes nærmeste «etterkommere», som alle er henne uendelig takknemlige for alt hun har gjort for dem; noe som de etter fattig leilighet har forsøkt å gi uttrykk for. Tante Akka forsto godt dette, men påsto at hun var den som hadde grunn til å være takknemlig, for, mente hun, det var gjennom samværet med «barn» og «barnebarn», og alle deres, at hun hadde holdt seg ung i sinn og skinn og fått så meget mer ut av tilværelsen enn om hun hadde levet livet alene.

P. C. Hansson, ref. A1

Her ser jeg enda en side ved tante Akka, nemlig ydmykhet.

Vi har sett at P. C. Hansson, som kjente henne som ”svigermor”, beskriver henne i 32-årsalderen som ”et strålende menneske som rent uvilkarlig vant seg venner over alt - - hjemme og ute i verden”. Hans Christensen forteller (ref. C) at hun var ”et fint menneske”. Liv Kraby beskriver (ref. B) tante ”Akka” som ”en koselig, elskelig, blid og vennlig gammel dame, med et åpent og hyggelig hjem”. Ikke noe dårlig ettermæle! Liv Kraby sier at hun ofte tenker på henne og legger til at hun gjerne ville opplevd henne når hun selv var blitt voksen.

Tante Akka (forrest) og fosterbarna.
Bildet er fra Lillehammer i 1931, det året tante Akka fylte 70.
Fra mitt familiealbum – ukjent fotograf.

Tante Akka (sittende i midten) med fosterbarna og mange av deres ektefeller. Samme anledning som ovenfor.
Fra mitt familiealbum – ukjent fotograf.

De som bare kjente henne senere i livet har et tilsvarende inntrykk. Per Richard Bærøe beskriver (ref. F) henne slik: ”Frk. Mathisen var så vidt jeg vet en svært respektert og avholdt eldre dame”. Mitt arbeid med dette skriftet har gitt meg et tilsvarende inntrykk.

Oslo, 2010, med takk til alle som har bidratt

Knut W. Hansson

Mine kilder:

- A) P. C. Hansson:
 - 1) "Hvem stammer vi fra", 1954, pamflett distribuert til familien.
 - 2) "Hvem stammer vi fra – Slekten Christensen fra Gjerpen", 1956, pamflett distribuert til familien.
 - 3) "25 år i midtens rike – erindringer", trykket som manuskript, Oslo, 1947.
Peder Carl Hansson var tante Akkas "svigersønn", gift med hennes eldste fosterbarn, Anna.
- B) Telefonintervju med Liv Kraby, Lillehammer i november 2009. Liv Kraby er født i 1934 og bodde nær tante Akka i sin barndom (hun var ca 13 da tante Akka døde).
- C) Telefonintervju med Hans Christian Christensen i november 2009. Hans Christensen er "barnebarn" av tante Akka, sønn av hennes fosterbarn Haaken Christian Christensen.
- D) August Schou: "Haaken Larpent Mathiesen – et minneskrift", Mathiesen-Eidsvold Værk, 1958.
- E) Haagen Krog Steffens: "Linderud og slægterne Mogensen og Mathiesen", Fabritius & Sønner, 1899.
- F) E-post fra Per Richard Bærøe via Kirsten Andberg (Fåberg og Lillehammer historielag) til meg 14.11.2009. Andberg beskriver Bærøe som en som "har meget gode kunnskaper om Lillehammer og personer som har vært bosatt i byen".
- G) Telefonkatalogen på <http://www.gulesider.no/tk/>
- H) Oslo Kommunes elektroniske arkiv på <http://www.byarkivet.oslo.kommune.no/article82874-961.html>

Kilder som er brukt av meg, men ikke direkte sitert:

- I) "Linderud", en brosjyre.
- J) Haaken S. Mathiesen: "Meddelelser til slekten Mathiesen", eget forlag, 1986, distribuert til familien.
- K) Diverse samtaler med andre familiemedlemmer enn Hans Christensen.